

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау		43/- -2024 39 беттің 1 беті

ЗЕРТХАНАЛЫҚ САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

- Пәні:** Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы
- Пән коды :** EKVQT 3205
- ББ атауы:** «6B07201 - «Фармацевтикалық өндіріс технологиясы»
- Оқу сағаты/кредит көлемі:** 150 сағат (5 кредит)
- Оқу курсы мен семестрі:** 3 курс, 6 семестр
- Зертханалық сабактар:** 40 сағат

Шымкент, 2024 жыл

OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 2 беті	

Зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес өзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 10 31.05.2024ж.

Кафедра менгерушісі, фарм.ғ.д., профессор

Сағындықова Б.А.

ОНТҮСТИК-ОАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ <small>«Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау</small>	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY <small>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</small>	43/-2024 39 беттің 3 беті
---	--	------------------------------

№ 1 сабак

1. Тақырыбы: Косметикалық құралдардың жіктелуі. Терінің және шаштың физиологиясы және морфологиясының косметологиялық аспекттері. Тері мен шаштың типін анықтау әдістері.

2. Мақсаты: Терінің анатомиясы мен физиологиясын, тері ауруларының диагностикасы сұрақтары бойынша теориялық білімдерін бекіту және тәжірибелік дағдыланды үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

Білуге тиіс:

1. Адамның тері жамылғысының құрылышының ерекшелігі мен тері қызметтері.
2. Эпидермиялық клетканың өмірлік жүйесі.
3. Дерматология мен косметологияның деонтологиялық аспекттері.
4. Тері және шаштың морфологиясы және физиологиясының косметикалық аспекттері.

Істей алуы тиіс:

1. Бет терісінің серпінділік деңгейін анықтау.
2. Шаштың жағдайын анықтау.
3. Шаштың синғыштығын анықтау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Косметологияның жалпы түсініктері мен терминдері.
2. Терінің морфологиясы мен физиологиясы.
3. Терінің құрылышы мен құрылымы.
4. Терінің қанмен қамтылу, лимфа айналым және тері иннервациясы.
5. Шаштың құрылышы.
6. Эпидермис. Оның құрамдастырылған қабаттары.
7. Эпидермистің құрылышы және оның белгіленуі.
8. Тері ауруларының этиологиясы және патогенезінің жалпы сұрақтары.
9. Шаштың морфологиясы және физиологиясының косметикалық аспекттері.
10. Шаштың типін анықтау әдістері.
11. Шаштың физиологиясының өзгерісі.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмаларды орындауды тиіс:

Тапсырма 1.

Сау терінің сыртқы көрінісіне сипаттама беріңіз. Оның түсін, температурасын, ылғалдылығын, серпінділігін(эластика) және тығыздығын(тугор) анықтау.

Тапсырма 2

«Практическое руководство по косметологии и аромалогии» Башура О.Г., Черных В.Ф 28-29 бет және тағы да басқа оқу құралдарын қолданып, бет терісінің серпінділігін анықтау әдістерімен танысу және конспект жазау.

Тері іркістерінің складки) пайда болу тесті арқылы бет терісінің серпінділігін анықтау.

Тапсырма 3

«Практическое руководство по косметологии и аромалогии» Башура О.Г., Черных В.Ф 34 бет және тағы да басқа оқу құралдарында ұсынылған шаштың физикалық қасиеттерін құрал-саймандық әдістермен талдау жүргізу және конспект жасау.

Тапсырма 4

OÝTUÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы	«Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 4 беті

«Практическое руководство по косметологии и ароматологии» Башура О.Г., Черных В.Ф 33 бет және тағы да басқа оқу құралдарын қолданып, шаштың типін анықтауды **трихограмма** әдісімен анықтау.

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсал, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар, ситуациялық есептер)

1. Косметология. Пайда болуы тарихы және дамуы.
2. Тері қабатының функционалдық ерекшеліктері мен негізгі құрылымы.
3. Тері іркістерінің құрылымы: тырнақ, тер және май бездердің.
4. Эпидермис құрылымы. Эпидермис қабаттарын атанды және әр қабатқа сипаттама беріндіз.
5. Шекаралық қабат. Оның қызметі.
6. Тері немесе дерма құрылымы.
7. Теріасты майлы тін (гиподерма). Оның сипаттамасы.
8. Тері іркістері. Тер бездері. Тер бездерінің түрлері (эккринді және апокринді).
9. Майбездер. Өсер ету механизмі (голокринді), без түрлері және олардың орналасыуы.
10. Тырнақтың құрылымы.
11. Терінің типтері бойынша дифференциациясы. Тері типтерін анықтау әдістері.
12. Тері серпімділігі және оны анықтау әдістері.
13. Тері рельефі және оны анықтау әдістері.
14. Терінің қанмен қамтамасыз етілу деңгейі және оны анықтау әдістері.
15. Шаш құрылымы.
16. Шаш түрлері.
17. Шаш типін анықтау әдістері.
18. Этиопатогенез, шаш өзегінің аномалиялық түрлері және клиникалық көрінісі.
19. Алопеция этиопатогенезі.
20. Алопеция түрлілігі және клиникалық көрінісі.
21. Шаш ауруларының терапиясының принципі.

Ситуациялық есептер.

1. Ер адамның отпен жұмыс жасағаннан соң иығында диаметрі шамамен 70мм болатын айқын-қызыл түсті дақтар пайда болды, жалынмен ұзақ уақыт байланыста болған тері аудандарында бірнеше тері көпіршіктері пайда болған. Қатты ауырсыну мазалайды. Сіздің болжамды диагнозыңыз? Сіздің тактикалық іс-әрекетіңіз? Емделушіге қандай көмек көрсетуге болады?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ 	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 5 беті	

№ 2 сабак

- Тақырыбы:** Тері патологиясының клиникалық сипаттамасы.
- Мақсаты:** теріге косметикалық құтім жасаудың негізін оқыту және теориялық негіздеу.
- Оқыту міндеттері:**

білуге тиіс:

- тері қабатының функционалдық ерекшеліктері мен негізгі құрылымын;
- терінің морфологиясы мен физиологиясын;
- терінің құрылышы мен құрылымын.

істей алуы тиіс:

- терінің жағдайын анықтауды;

- Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

1. Сабак тақырыбы бойынша қазақша және латынша terminologia;
2. Косметология саласындағы негізгі түсініктер мен терминдер;
3. Терінің құрылышы мен құрылымы;
4. Терінің қанмен қамтылу, лимфа айналым және тері иннервациясы.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмаларды өз бетінше орындауды керек:

Тапсырма 1.

Келесі диагностикалық әдістердің жүргізілігі: пальпация, диаскопия, терінің қыру. Осы әдістердің нәтижесінде көрініс табатын симптомдар тізімін көлтіріңіз. Қандай аурулар кезінде олар информативті болады.

Жұмыстың жүргізілу әдістемесін «Практическое руководство по косметологии и ароматологии» Башура О.Г., Черных В.Ф және тағы да басқа нұсқаулықтардан қараңыз.

Тапсырма 2.

«Практическое руководство по косметологии и ароматологии» Башура О.Г., Черных В.Ф 26 бет және де тағы да басқа оқу құралдарын қолданып, тері типін анықтау әдістерімен танысып, конспект жасау.

Бет терісіне майлылық тестін папирос қағазының көмегі арқылы тері типін анықтау.

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

- Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары:** кіші топтарда жұмыс істеу.

- Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

- Әдебиет (1-косымшаны қара)**

- 8. Бақылау (сұрақтар, теттер):**

1. Терінің анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық күралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/- - 2024 39 беттің 6 беті	

2. Тері ауруларының пайда болуында негізгі рольін атқаратын факторларды атаңыз.
3. Қандай органдар және жүйелер тері жағдайына әсер етеді?
4. Тері ауруларын емдеудің жалпы принциптеріне сипаттама беріңіз.

5. Ситуациялық есептер.

1. 40 жастағы эйел, 5 жыл бойы салқын, ылғалды бөлмеде жұмыс істегеннен кейін, пайда болған аяқ-қолының бөртіп кеткенін косметологқа келіп шағымданды. Тексеру барысында қолында, сирақтарында, табанында ашық-қызығылт түсті популезды бортпелер байқалды.

Сіздің болжамды диагнозыңыз?

Емделушіге қандай кеңес бере аласыз?

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ 	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 7 бегі

№3 сабак

1. Тақырыбы: Тері күтімінде қолданылатын сұйық консистенциялы косметикалық құралдар. Косметикалық сұйықтықтар – лосьондар, тониктер.

2. Мақсаты: теріге косметикалық күтім жасаудың негізін оқыту және теориялық негіздеу.

3. Оқыту міндеттері:

Білуге тиіс:

- терінің косметикалық күтіміне анықтамасын, жіктелуін;
- косметологияның және космецевтиканың негізгі терминологиясын;
- косметологияда қолданылатын қондырғыларды;
- косметикалық құралдар өндірісінде қолданылатын көмекші заттарды.

Істей алуды тиіс:

- косметикалық құралдарды нормалайтын, нормативтік-техникалық құжаттарды қолдана алу;
- косметикалық құралдардың дисперстік типін анықтау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабақ тақырыбы бойынша қазақша және латынша терминология;
2. Дәрілік түрлер бойынша дәрілік құралдардың жіктелуі.
3. Косметология саласындағы негізгі түсініктер мен терміндер;
4. Дәрілік түрлер түрінде шығарылатын емдік және фармацевтикалық құралдар;
5. Косметикалық түрлер түрінде шығарылатын гигиеналық және декоративті құралдар.
6. Белгіленуі және рациональды қолданылуы бойынша косметикалық құралдардың жіктелуі;
7. Косметикалық сұйықтықтардың жіктелуі(лосьондар, тониктер);
8. Косметикалық құралдар өндірісін нормалайтын, нормативтік-техникалық құжаттар.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмаларды өз бетінше орындауы керек:

Тапсырма 1.

Құрамын ұсыну, функциональды қолданылуын және рецепттегі ингредиенттердің сандық мөлшерін негіздеу:

- майлы тері үшін, гигиеналақ қолануға арналған лосьон;
- майлы тері үшін, емдік – профилактикаға арналған лосьон;
- проблемалы теріге арналған лосьон;
- безеулерді емдеуге арналған лосьон;
- құрғақ теріге арналған гигиеналық мақсатта қолданылытын лосьон – тоник;
- құрғақ теріге арналған емдік – профилактикада қолданылатын лосьон - тоник;
- пигментке қарсы қолданылатын лосьон;
- қырынудан кейінгі лосьон.

Тапсырма 2.

Косметикалық лосьондар өндірісінің рациональды технологиясын ұсыну және негіздеу.

Лосьондар өндірісінің блок-схемасын және аппаратуралық схемасының құрастыру.

Косметикалық құралды дайындау.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 8 беті	

Тапсырма 3.

Дайындалған косметикалық құралдың сапасын бақылау. Косметикалық лосьондардың нормативті-аналитикалық құжаттардың сәйкес талаптар бойынша сапасын бақылау келесі көрсеткіштер бойынша бақыланады: сыртқы түрі, түсі, иісі, рН, этил спиртінің концентрациясы және құрғақ қалдық анықталынады.

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар, теттер):

1. Терінің анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері.
2. Терінің косметикалық аспектілері. Тері типтерін анықтау әдістері және сипаттамасы.
3. Гомогенді дисперсті жүйелерге сипаттама.
4. Косметикалқы лосьондардың анықтамасы және ДСТУ 2472-94 «Парфюм-косметикалық өнім. Терминдер және анықтамалар» бойынша жіктелуін айтыңыз.
5. Тері және оның қыртыстарына сұйық косметикалық құралдар эсерінің ерекшеліктері.
6. Косметикалық құралдардың жіктелуі.
7. Косметикалық лосьондар рецептурасында қолданылатын биологиялық белсенді және қосымша заттардың жіктелуі, номенклатурасы және сипаттамасы. Косметикалық лосьондар.
8. Лосьондарға анықтама, сипаттамасы және жіктелуі. Гигиеналық және емдік-профилактикалық қолдануға арналған лосьондардың косметикалық эффектісі.
9. Косметикалық лосьондардың рецептурасындағы негізгі компоненттерге сипаттама және функциональдық белгіленуі.
10. Гигиеналық және емдік-профилактикалық мақсатта қолданылатын лосьондар құрамындағы биологиялық белсенді заттарға сипаттама және номенклатурасы.
11. Косметикалық лосьондардың және тониктердің сапасын бағалау.

Тесттер:

1. Косметикалық және космецевтикалық препараттар құрамындағы ... бойынша бір бірінен ерекшелінеді.
 - дәрілік заттары
 - ароматизаторлар
 - бояғыштар
 - байланыстырыш заттары
 - антисептикалық құралдары
2. Безеу бөрітпесін емдеуде қолданылатын препараттар:
 - аэровит
 - тетрациклин
 - аскорбин қышқылы
 - рутин
 - апилак

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық күралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/- -2024 39 беттің 9 бегі	

3. Себореяны емдеуде қолданылатын препарат.

- A) белодерм
- B) резорцин
- C) низорал
- D) никотин қышқылы
- E) локацид

4. Лосьондар құрамының пайыздық қатынаста доминантты компонент су болып табылады. Этіл спирті ... құрайды:

- A) 20—40 %
- B) 20—60 %
- C) 20—80 %
- D) 10—60 %
- E) 10—70 %

5. Теріге жұмсаrtқыш қасиет беретін - көмекші заттар(эмоленттер), мысалы, глицерин - лосьондар құрамының 10 % дейінгі концентрациясын құрайды, ал оптимальды мөлшері ... болып табылады.

- A) 3 – 6 %
- B) 10 -15%
- C) 1 - 10%
- D) 2 – 5 %
- E) 5 -10 %

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	43/- - 2024 39 беттің 10 беті
--	---	----------------------------------

№ 4 сабак

1. Тақырыбы: Гель түзетін заттар. Тұрақты гельдерді дайындау ерекшеліктері.

2. Мақсаты: Тұрақты гельдерді дайындаудың теориялық білімін қалыптастыру.

3. Оқыту міндеттері:

білуге тиіс:

- гель түзетін заттарды, олардың класификациясын;
- қосымша заттарға қойылатын талаптарды.

істей алуы тиіс:

- тұрақты гельдерді дайындай алу;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. сабақ тақырыбы бойынша қазақша және латынша terminология;
2. косметикалық құралдар технологиясында қолданылатын қосымша заттар;
3. косметикалық құралдар номенклатуrasesы мен жіктелуі.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмаларды өз бетінше орындауы керек:

Тапсырма 1.

- дүшқа арналған гель (құрғақ, майлы және сезімтал теріге) рецептісінің ингредиенттерінің функциональды белгіленуін және сандық мөлешерін негізденіз.

Тапсырма № 2

- Косметикалық құралдардың (гельдердің) өндірісінің рациональды технологиясын ұсыну және негіздеу;
- Косметикалық құралдардың блок-схемасын және аппаратуралық схемасын құрастыру;
- Косметикалық құрал (гель) дайындау.

Тапсырма № 3

Дайындалған косметикалық құралдың (гельдің) сапасын бағалаңыз.

Көбікті-жуғыш косметикалық құралдардың сапасын ТУ-6-39-48-92 сәйкес: сыртқы түрі, түсі, иісі бойынша бағаланады.

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, кели, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар, тапсырмалар орындау):

1. Косметикалық гельдерді дайындауда қолданылатын қосымша заттар номенклатуrasesы.
2. Көбікті-жуғыш косметикалық құралдардың тазартушы әсерлі механизмі.
3. Гель түзетін заттарды атаңыз.
4. Гель түзетін заттардың класификациясы. Қойылатын талаптар.
5. Тұрақты гельдерді дайындау ерекшеліктері қандай?

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 11 беті	

№ 5 сабак

- 1. Тақырыбы:** Парфюмерлік құралдар. Дезодоранттар, антиперспиранттар.
- 2. Мақсаты:** әр түрлі формалы иіс жойғыш құралдардың әсер ету механизмін, рецептерін негіздеу және талдау, технологиясын және сапасын бағалаудың тәжірибелік дағдыларын үйрету, теориялық білімдерін қалыптастыру.

3. Оқыту мақсаты:

Білуге тиіс:

- терінің және оның қыртыстарының морфологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін;
- апокринді тері бездерінің құрылымдық және физиологиялық ерекшеліктерін.

Істей алуы тиіс:

- жазылған жазылымды дайындау үшін ингредиенттердің қажетті мөлшерін есептеу;
- тері күтіміне арналған препаратты дайындау;
- дайын косметикалық препараттарды стандарттау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабак тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
2. Медициналық косметология тапсырмалары.
3. Косметикалық препараттарда қолдануға рұхсат етілген көмекші заттар.
4. Дәрілік түрлерді дайындаудың негізгі принциптері.
5. Косметикалық құралдардың жіктелуі.
6. Гигиеналық қолдануға арналған препараттардың косметикалық эффектісі.
7. Косметикалық құралдардың теріге ену қабілетін анықтайдын факторлар.
8. Косметикалық препараттар рецептурасында қолданылатын әсер етуші және көмекші заттардың функциональды белгіленуі және номенклатурасы.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсыриалар бойынша индивидуальды тәжірибелі жұмыстарын орындал, берілген ситуациялық тапсырмаларды шешу керек:

Тапсырма 1.

Ұсынылған жазбаны талдау, БП және латын тілінде рецепт жазу, тандалған технологияны негіздеу.

1. Ал: Этил спирті 70% 100 мл
Левомицетин 2,5
Салицил қышқылы 2,0
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Безеулі бөрітпе кезінде.
2. Ал: Этил спирті 70% 50 мл
Бор қышқылының ерітіндісі 2% 50 мл
Резорцин 1,0
Глицерин 1,0
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Безеулі бөрітпе кезінде.
3. Ал: Этил спирті 70% 50 мл
Бор қышқылы 1,5
Қырмызыгүл тұндырмасы 20 мл
Салицил қышқылы 1,5
Тұндырылған күкірт 3,0
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Безеулі бөрітпе кезінде.
4. Ал: Тұндырылған күкірт 5,0

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық күралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау 43/-2024 39 беттің 12 беті
---	--	--

- Глицерин 5,0
 Этил спирті 5 мл
 Калий карбонаты 1,0
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Кешке жатар алдында қолданып, таңертең ыстық сумен жуып таставды.(тері қабыршықтануына қарсы).
5. Ал: Ихтиол 5,0
 Тұндырылған күкірт 5,0
 Мырыш тотығы 5,0
 Тальк 5,0
 Этиль спирті 50% 10 мл
 Глицерин 10,0
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Қолданар алдында шайқау керек.
6. Ал: Лассар пастасы 10,0
 Стрептоцид 1,0
 Сұйық алоэ экстрактысы 1 мл
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа (құрғатқыш әсерлі паста, конглобатты безеулерді емдеудегі жаражатты емдеуге).
7. Ал: Вазелин 20,0
 Мырыш жағар майы 15,0
 Лассар пастасы 10,0
 Ихтиол 10,0
 Ақ балшық 5,0
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Безеулі бөрітпені емдеуге арналған паста.
8. Ал: Этил спирті 96% 100 мл
 Салицил қышқылы 5,0
 Резорцин 5,0
 Камфора спирті 100 мл
 Йод ерітіндісі 5% 10 мл
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Стрептодерминді емдеу үшін.
9. Ал: Ихтиол 0,5
 Мырыш тотығы 5,0
 Тальк 0,5
 Балық майы 5,0
 Нафталаң жағар майы 10,0
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Пиодермии, созылмалы экземаларды емдеуге арналған крем.
- 10.Ал: Бор қышқылы 4,5
 Алюмокалий ащудасы 4,5
 Арапастыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Гипертрихоз кезінде қолданылатын сеппе.

Тапсырма 2. Ұсынылған жазылымдар бойынша тері және тері қатпарларын емдеуде және профилактикада қолданылатын косметикалық күралдар дайындау.

Тапсырма 3. Косметикалық препараттардың номенклатуралық тізімін құрастыру. Сақтау талаптарын, қолданылуын, дайындау тәсілін көрсету.

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 13 беті	

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар, ситуациялық есептер):

1. Дезодорантты құралдардың белгіленуі, жіктелуі, сипаттамасы.
2. Антиперспиранттар. Белгіленуі. Әсер теу механизмі.
3. Антиперспиранттар құрамында қолданылатын ББЗ.
4. Дезодоранттар. Белгіленуі. Әсер теу механизмі.
5. Дезодоранттар құрамында қолданылатын ББЗ.
6. Әр түрлі шығарылу формалы дезодорантты құралдардың рецептурасында қолданылатын көмекші заттардың сипаттамасы, номенклатурасы, функциональдық белгілені.
7. Шығарылу формасына байланысты дезодоранттайдын әсерлі косметикалық препараттардың рецептурасын құрастыру ерекшеліктері.
8. Әр түрлі шығарылу формасына байланысты дезодоранттайдын құралдардың технологиясы.

Ситуациялық есептер.

Сұлулық салонға 34 жастагы қолтық асты аймағына балауызben депиляция жасатуға әйел кісі келді. Бақылау кезінде қолтық терісінде өлшемі 1-3 см болатын бірнеше атрофиялық тыртықтардың бар екені байқалды. Пациент бірнеше жыл бұрын созылмалы гидроденитпен ауырғаны анықталды. Қазіргі таңда аурудың ешқандай белсенді белгілері жоқ. Сіздің тактикаңыз және ұсынысыңыз.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ 	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/- -2024 39 беттің 14 беті
---	--	---	---------------------------------

№ 6 сабак

1. Тақырыбы: Декоративті косметикалық құралдар. Тері және оның қосалқы жерлерінің күтімінде қолданылатын декоративті косметикалық құралдар.

2. Мақсаты: рецептерді құрастыру және талдау, декоративті қолдануға арналған косметикалық препараттар өндірісі туралы тәжірибелік білім және дағдыларды қалыптастыру.

3. Оқыту мақсаты:

білуге тиіс:

- бет терісінің анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін;
- тері қыртыстарын. Морфологиясын және физиологиясын.

істей алуы тиіс:

- декоративті қолдануға арналған сүйік және жұмсақ косметикалық құралдар өндірісінің жұмыс жазбасын құрастыру және қажетті есептеулер жүргізу;
- косметикалық құралдарды стандарттау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жылу процестері. Буландыру.
2. Талдаудың физикалық әдістері.
3. Декоративті қолдануға арналған құралдардың құрамында қолданылатын қосымша заттардың сипаттамасы, жіктелуі, номенклатуrasesы.
4. Үнтақтар дайындаудың технологиялық тәсілдер.
5. Эмульсиялық және суспензиялық косметикалық құралдар құрастырудың технологиялық тәсілдер.
6. Эмульгаторлар сипаттамасы және жіктелуі.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмалар бойынша индивидуальды тәжірибелік жұмыстарын орындал, берілген ситуациялық тапсырмаларды шешу керек:

Тапсырма 1.

Ұсынылған жазбаны талдау, БП және латын тілінде рецепт жазу, таңдалған технологияны негіздеу.

1. Ал: Барий сульфаты 0,55
Тальк 9,45

Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Паста түзілу үшін үнтақты судың аздаған мөлшерімен араластыру. Гипертрихоз аудандарына ағаш таяқшасы көмегімен жұқа қабат етіп жағу. Содан соң теріні кептіріп, майлы сеппе себу керек.

2. Ал: Этиль спирті 95% 24 мл
Йод тұнбасы 1,5 мл
Терпентин майы 3,0
Упілмәлік майы 4,0
Коллодия 50,0

Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Қыздырып теріге жағуға. Салқындағаннан соң жылдам теріден алу. (эпилляцияға арналған пластиры)

Ал: Шәй ағашының эфир майынан IV тамшы

Лимон эфир майынан II тамшы

Упілмәлік майы 5,0

Авокадо майы 5,0

Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Тырнактарды қатыруға арналған қоспа.

OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 15 беті
---	--	---	-------------------------------

3. Ал: Лаванда эфир майынан V тамшы
 Сандал эфир майынан V тамшы
 Розмарин эфир майынан III тамшы
 Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Ваннаға арналған қоспа.
 (жарапат, қабыну, қабыршақтанудан кейін регенерациялау).
4. Ал: Этиль спирті 40% 185 мл
 Камфора 6,0
 Салицил қышқылы 6,0
 Ментол 1,0
 Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Шаш талшықтарын нығайтуға арналған.
5. Ал: Эвкалипт тұндымасы 10 мл
 Су бұрышының тұндымасы 5 мл
 Әтір (одеколон) 100 дейін
 Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Бетперде.
6. Ал: Сірке қышқылы 3,0
 Әтір (одеколон) 100 мл дейін
 Араластыр.Босат.Белгіле:Сыртқа. Гипергидроз кезінде қолтық астына сұрту.
7. Ал: Гексаметилентетрамин 5,0
 Тальк 10,0
 Араластыр.Босат.Белгіле:Сыртқа. Гипергидроз кезінде қолданылатын сеппе.

Тапсырма 1.

Ерін далабын дайындау.

Тапсырманы орындау үшін ерін далабының рецептесін құрастыру қажет. Мысалы:

Үпілмәлік майы	43,0
Стеарин	9,0
Сусыз ланолин	6,0
Спермацет	9,0
Ара балауызы	20,0
Бояғыш (эозин қышқылы)	12,0
Хош иістендіргіш	1,0

Үйдісқа үпілмәлік майын өлшеп, 65-70°C дейін қыздырады. Қыздырылған майда эозин қышқылын ерітіп, қалған майлар компоненттерді балқу температурасының төмендеуі реттілігімен қосады: ара балауызы, стеарин, спермацет, сусыз ланолин. Майды араластырып, 40-45 °C дейін салқындастып, хош иістендіргішті енгізеді. Масса біртекті болғаннан соң, валдарда пластикалық өңдеу жүргізіледі.(лабораториялық жағдайда келі қолданылады).

Өндөлген массаны балқытып, жартылай сұйық құйінде металл қалыптарға құйып, тоқастқышта салқындаатады. Қалыптарды алдын ала вазелин маймен өндеп немесе тальктің жұқа қабатымен қаптап немесе тоқастқышта салқындаатады. Қалыптар сыртындағы артық массаны шпатель көмегімен тазалайды.

Қалыптар салқындағаннан соң, егер қалып маймен алдын ала өндөлген болса, алынған өнімді майсыздандыру үшін фильтр қағазымен өндейді.

Алынған өнімді пласмасаларға орап, қалыптарға орамдайды, сәйкес маркалайды және оқытушиға тапсырылады.

Тапсырма 1.

Кірпікке арналған тушь.

Тапсырманы орындау үшін жұмыс жазбасын құрастыру қажет. Мысалы:

Минеральды май	7,3
----------------	-----

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/- - 2024 39 беттің 16 беті
---	--	---	----------------------------------

Пропиленгликоль	9,1
Стеарин қышқылы	11,2
Глицерин моностеараты	4,5
Триэтаноламин	3,6
Бояғыш	9,1
Консервант	0,2
Су	100,0 дейін

Минеральды майда 65-70°C стеарин қышқылын және триэтаноламинді балқытады, содан соң глицерин моностеаратын қосады. Эмульгаторларды толық еріткен соң, тұрақты түрде араластыру арқылы ыстық су(температуры 70 °C болатын) қосады. Жылдамдығы 1500-2000 айн/мин араластырғыштармен эмульгирилейді. 35-40 °C температураға дейін салқындаладып, пропиленгликольді қосады. Температурасы 25-30°C болғанға дейін эмульгируле жүргізіледі. Консервант, бояғыштар қосып толық салқындағанға дейін араластырылады.

Дайын болған тушты пластмассалы қораптарға орамдап, сәйкес талаптар бойынша безендіріп, оқытушығы тапсырады.

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытуудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау сұрақтары:

1. Декоративті косметика бүйімдары. Қолданылуы. Тағайындалуы. Жіктелуі. Номенклатурасы.
2. Декоративтік косметикалық өнімдердің косметикалық эффектісі.
3. Дисперстік жүйе типі бойынша, шығарылу түрі, қолдану аясы бойынша декоративті косметикалық өнімдердің жіктелуі.
4. Бояғыштар. Декоративті косметикалық өнімдерде қолданылатын бояғыштарға қойылатын талаптар. Жіктелуі. Номенклатурасы.
5. Опа. Қолданылуы. Косметикалық эффектісі. Жіктелуі. Опаларға қойылатын талаптар. Сүйық опа. Тональды крем.
6. Опа өндірісінде қолданылатын заттардың сипаттамасы, жіктелуі, және номенклатурасы.
7. Шағын опа(компактные пудры). Рецептура. Майлы қоспа, сүйық тұтқыр қоспа, құрғақ бояғыш ерітіндінің құрамы.
8. Қызылт тұстқ далап(румяна) Рецептурасы. Бояғыштың құрғақ ерітіндісінің, майлы қоспа, сүйық тұтқыр қоспа құрамы.
9. Ұнтақтәріздес опа өндірісінің технологиялық процесі.
10. Шағын опа өндірісінің технологиялық процесі.
11. Ерін далабы. Белгіленуі. Косметикалық эффектісі. Жіктелуі. Қойылатын талаптар.
12. Ерін далабының өндірісінде қолданылатын заттардың сипаттамасы, жіктелуі, номенклатурасы. Қойылатын талаптар.

ОНТҮСТИК-ОАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық күралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 17 беті	

13. Қабаққа арналған тен. Рецептурасы. Технологиясы. Сапасын бағалау.
14. Кірпікке арналған тушь. Рецептурасы. Рецепттегі компоненттерге қойылатын талптар.
15. Майлы негіздегі декоративті косметикалық өнімдердің өндірісінің технологиялық процесі.
16. Эмульсиялық негіздегі декоративті косметикалық өнімдердің өндірісінің технологиялық процесі.
17. Майлы және эмульсиялық негіздегі декоративті косметикалық өнімдердің сапасын бағалау.
18. Кірпікке арналған туштың сапасын бағалау.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ 	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 18 беті
---	--	---	-------------------------------

№ 7 сабак

- 1. Тақырыбы:** Пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық препараттар.
- 2. Мақсаты:** Пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық препараттарды дайындау технологиясын және сапасын бағалаудың тәжірибелік дағдыларын үйрету, теориялық білімдерін қалыптастыру.

3. Оқыту мақсаты:

білуге тиіс:

- пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық препараттарды қолдану принциптерін.
- істей алуы тиіс:**
- пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық препараттарды дайындау әдістері;
 - жазылған жазылымды дайындау үшін ингредиенттердің қажетті мөлшерін есептеу;
 - дайын косметикалық препараттарды стандарттау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабак тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
2. Медициналық косметология тапсырмалары.
3. Косметикалық препараттарда қолдануға рұхсат етілген көмекші заттар.
4. Пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық препараттарды дайындаудың негізгі принциптері.
5. Пигменттерді кетіру түрлері.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсыриалар бойынша индивидуальды тәжірибелік жұмыстарын орындал, берілген ситуациялық тапсырмаларды шешу керек:

Тапсырма 1.

Пигменттерді кетіретін әсері бар косметикалық құралдар дайындау.

Тапсырма 2. Косметикалық препараттардың номенклатуралық тізімін құрастыру. Сақтау талаптарын, қолданылуын, дайындау тәсілін көрсету.

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің сонғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар, ситуациялық есептер):

1. Пигменттерді кетіру әсері бар препараттарды қолдану себептері неге байланысты? Ағзаның жоғары пигментация себептері.
2. Пигменттерді кетіру әсері неге негізделген? Пигменттерді кетіру түрлері.
3. Пилинг. Пилинг түрлері.
4. Биопилинг жасауда қарсы көрсетілімдер.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	43/- -2024 39 беттің 19 беті
--	--	---------------------------------

№ 8 сабак

- Тақырыбы:** Майлар және сулы-спиртті өсімдік экстракти. Эфир майлары.
- Мақсаты:** Білім алушыге аромокұралдардың сапасын бағалау, рациональды технологиясын тандау сұрақтарын шешу, ароматты композициялар рецептурасын дұрыс күрастыру және негіздеуді үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

білуге тиіс:

- аромологияның даму тарихының аспектілері;
- аромологияның физиологиялық негіздері;
- хош иісті заттар;
- ароматерапия;
- парфюмерия.

істей алуы тиіс:

- ароматерапияда препараттар дайындауда көмекші заттар тандау және есептеу;
- косметикалық құралдар дайындаудың оптимальды тәсілін тандау және негіздеу;
- МФ СССР XI бас. заманауи зерттеу әдістерінің талаптарына сәйкес косметикалық препараттардың сапасын бағалау;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Сабак тақырыбы бойынша қазақша және латынша терминология;
- Фармацевтикалық технологияда қолдануға рұхсат етілген көмекші заттар; Олардың сипаттамасы, номенклатурасы және жіктелуі;
- Құрамында эфир майлары болатын өсімдіктер;
- Эфир майларын алу тәсілдері.
- Хош иісті заттар және олардың жіктелуі;
- Иістердің жіктелуі;
- Ароматерапияда қолданылатын эфир майлары;
- Құрамында ароматерапиялық заттардан тұратын косметикалық құралдар өндірісінің жалпы схемасы.

Білім алушылардың лабораториялық жұмысы

Білім алушы келесі тапсыриалар бойынша индивидуальды тәжірибелік жұмыстарын орында, берілген ситуациялық тапсырмаларды шешу керек:

Тапсырма 1.

Ұсынылған жазбаны талдау, БП және латын тілінде рецепт жазу, таңдалған технологияны негіздеу.

- Ал: Шай ағашының эфир майынан XX тамшы
Коньяк 10 мл
Түссіз парфюмсыз сусабын 250,0
Аralastyr. Bosat. Belgile. Syrt tengge. Qayizfaqqa qarsy susbaby.
- Ал: Шай ағашының эфир майынан III тамшы
Авакадо эфир майынан V тамшы
Kilegej 5,0
Түссіз парфюмсыз сусабын 5,0
Aralastyr. Bosat. Belgile. Syrt tengge. Kyrfaq shashqa arnalfan susbaby.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ 	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 20 беті
---	--	---	-------------------------------

3. Ал: Жожоба майы 50,0
Иланг-иланга эфир майынан VIII тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Тарақ көмегімен құрғақ, сынғыш, әлсіз шашқа жағу.
4. Ал: Шашқа күтім жасауға арналған бальзам 100,0
Апельсин эфир майынан II тамшы
Иланг- иланга эфир майынан III тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Құрғақ, әлсіз, жіңішке шашқа арналған бальзам.
5. Ал: Шай ағашының эфир майынан XX тамшы
Қалампыр эфир майынан IV тамшы
Минералды су 50 мл
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Педикулез кезінде.
6. Ал: Шаш күтіміне арналған бальзам 100,0
Имбирь эфир майынан III тамшы
Қарагай эфир майынан IV тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Шаш күтіміне арналған бальзам. Шаштың түсінен қарсы.
7. Ал: Жожоба майы 50,0
Сәлбен эфир майынан IV тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Шаш тусуіне қарсы щашқа тарақ көмегімен жағу керек.
8. Ал: Жожоба майы 50,0
Лаванда эфир майынан XX тамшы
Тасшөп эфир майынан II тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Шаштың тусуіне қарсы май.
9. Ал: Шай ағашының эфир майынан II тамшы
Қазтамақ эфир майынан II тамшы
Ветивер эфир майынан II тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Шамды хошиістендіру үшін (иммунитетті жоғарылатуға)
10. Ал: Шай ағашының эфир майынан XXV тамшы
Гүлшетен эфир майынан V тамшы
Сәлбен эфир майынан V тамшы
Сайсағыз эфир майынан III тамшы
Аскөк эфир майынан II тамшы
Аralастыр. Босат. Белгіле. Сырт тәнге. Ингаляцияға арналған қоспа.
Қабынумен ауырған кезде.

Тапсырма 2. Ұсынылған индивидуальды жазылымдар бойынша косметикалық құралдар дайындау.

Тапсырма 3. Косметикалық препараттардың номенклатуралық тізімін құрастыру. Қолдану, сақтау шараларын, дайындау тәсілдерін ұсыну.

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық күралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 21 беті	

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау, зертханалық жұмыстардың орындалу нәтижесі бойынша.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау(сұрақтар):

1. Аромологияға анықтама беріңіз. Даму тарихы.
2. Құрамында эфир майынан тұратын косметикалық препараттарға қандай талаптар қойылады?
3. Құрамында эфир майынан тұратын косметикалық препараттар номекнлатуrasesы, жіктелуі қандай?
4. Иістің сенсорлық жүйесі. Иістің әсер ету механизмі. Сезімдердің негізгі теориясы.
5. Иістердің жіктелуі.
6. Ольфактометрия. Ольфактометрия әдістері.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау		43/-2024 39 беттің 22 беті

№ 9 сабак

- 1. Тақырыбы:** Фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдар технологиясы.
- 2. Мақсаты:** Білім алушыді фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдардың заманауи номенклатурасымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

Білуге тиіс:

- фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдардың заманауи номенклатурасын;
- фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдардың сапасын бағалау.

Істей алуы тиіс:

- әсер теуші және көмекші заттардың мөлшерін есептеу;
- дайын дәрілік түрлердің сапасына баға беру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабак тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
2. Фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдардың өндірісін жетілдіру.
3. Фитопрепараттар негізіндегі косметикалық құралдардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар;
4. Фитопрепараттар өдірісінің даму преспективасы.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы теориялық білімдерін бекіту үшін келесі тапсырмаларды орындау керек:

- МФ СССР XI бас. және заманауи зерттеу әдістерінің талаптарына сәйкес косметикалық препараттардың сапасын бағалау

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: Семинар.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Өсімдік және жануар текстес хошиісті заттар. Табиғаты синтетикалық хошиісті заттар.
2. Эфир майлары. Эфир майларының физико-химиялық қасиеттері.
3. Ароматерапия. Эфир майларының артықшылықтары мен кемшіліктері.
4. Эфир майларын қолдануға қарсы жалпы көрсеткіштер.
5. Ароматерапияда қолданылатын эфир майлары. Қолдануға арналған көрсеткіштер.
6. Эфир майының сапасын қандай нормативтік құжаттар анықтайды.
7. Қалыпты, майлы, кемелденген тери құтіміне арналған препараттар.
8. Даққа қарсы және қорғаныс қасиетті ароматты препараттар.
9. Тырнақтарды емдеуге арналған препараттар.
10. Тері патологиясын емдеуде қолданылатын, құрамында эфир майларынан тұратын препараттар.
11. Бастың шашты бөлігіне және шашқа құтім жасау. Алопеция.
12. Парфюмерия. Жіктелуі. Сапасын бағалау.

ОНТҮСТИК-ОАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ <small>«Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау</small>	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY <small>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</small>	43/- -2024 39 беттің 23 беті
---	--	---------------------------------

№ 10 сабак

- Тақырыбы:** Тырнақ ауруларын алдын алуға арналған препараттар.
- Мақсаты:** Білім алушыді тырнақ ауруларын алдын алуға арналған косметикалық препараттардың заманауи номенклатурасымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

білуге тиіс:

- Тырнақ ауруларын емдеу және прафилактикасында қолданылатын дәрілік түрлердің заманауи номенклатурасын;
- тырнақ ауруларының клиникалық түрлілігін.

істей алуы тиіс:

- әсер теуші және көмекші заттардың мөлшерін есептеу;
- дайын косметикалық құралдардың сапасына баға беру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабақ тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
2. Тырнақ ауруларының клиникалық түрлілігі.
3. Тырнақ ауруларын емдеу және прафилактикасында қолданылатын дәрілік түрлер номенклатурасы.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы теориялық білімдерін бекіту үшін келесі тапсырмаларды орындау керек:
Тапсырма 1.

Білім алушы ұсынылған рецепттерді өздігінен талқылау керек. Ингредиенттердің физико-химиялық қасиеттерін сипаттау, дайындау технологиясын және теориясын негіздеу.

a) Тырнақ күтіміне арналған дәрілік түр дайындау және БП жазу;

b) Тырнақ ауруларын емдеуде қолданылатын дәрілік түр дайындау және БП жазу;

Қажетті құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсап, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау.

7. Әдебиет (1-косымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Тырнақ ауруларының этиологиясы және клиникалық түрлілігі.
2. Тырнақ ауруларын емдеуге және профилактикасына арналған дәрілік түрлер номенклатурасы.
3. Хош иісті заттарды косметикалық препараттарға қолдану.

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау		43/-2024 39 беттің 24 беті

№ 11 сабак

- 1. Тақырыбы:** Қорғайтын әсері бар косметикалық препараттар.
- 2. Мақсаты:** Білім алушыді қорғаныс әсері бар косметикалық препараттардың заманауи номенклатурасымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

білуге тиіс:

- қорғаныс әсері бар косметикалық құралдардың заманауи номенклатурасын;
- қорғаныс әсері бар косметикалық құралдардың сапасын бағалау.

істей алуы тиіс:

- әсер теуші және көмекші заттардың мөлшерін есептеу;
- дайын косметикалық құралдардың сапасына баға беру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

4. Сабак тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
5. Тітіркендіргіш әсері бар заттардың жіктелуі және олардың әсер ету механизмі.
6. Қорғаныс әсері бар косметикалық препараттардың жіктелуі.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушы келесі тапсырмалар бойынша индивидуальды тәжірибелік жұмыстарын орында, берілген ситуациялық тапсырмаларды шешу керек:

Тапсырма 1.

Ұсынылған жазбаны талдау, БП және латын тілінде рецепт жазу, таңдалған технологияны негіздеу.

1. Ал: Ақ балшық 15,0
Тазартылған су 50 мл
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Тұтқыр бетперде.
2. Ал: Ланолин 20,0
Вазелин 10,0
Аллюмакалийлі ащудас 2% 20мл
Ақ балшық 5,0
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Тұтқыр бетперде.
3. Ал: Тальк 6,0
Мырыш тотығы 1,05
Крахмал 3,0
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Сеппе.
4. Ал: Этиль спирті 70% -50мл
Жалбыз сусы 58 мл
Глицерин 4,0
Пергидроль 10,0
Хлорсүтек қышқылы 2 мл
Араластыр. Босат. Белгіле: Сыртқа. Даққа қарсы әсерлі лосьон

Тапсырма № 2

Келесі бағыттағы әсерлі суспензиялық косметикалық кремнің рецептісінің ингредиенттерінің сандық мөлшерін, құрамын ұсыну және функциональды қолданылыуын негіздеу:

- балаларға арналған қорғаныс әсерлі кремі;
- құрғақ теріге арналған тазартатын әсерлі крем;

OÝTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 25 беті	

- ересек теріге арналған тазартатын әсерлі крем;
- майлы теріге арналған тазартатын әсерлі крем;
- құрғақ теріге арналған қорғаныс әсерлі кремі;
- майлы теріге арналған қорғаныс әсерлі кремі;
- ересек теріге арналған қорғаныс әсерлі крем;
- терінің қабыршықтануына қарсы крем;
- ағартушы әсерлі крем;

Тапсырма № 3

Суспензиялық косметикалық кремдердің өндірісінде рационалды технологиясын ұсыну және негіздеу. Кремдер өндірісінің блок-схемасын және аппаратуралық схемасын кұрастыру:

Косметикалақ құралды дайындау.

Технологиясын тандау кезінде ингредиенттерді енгізу кезектері, кремді гомогенизациялау температуrasesы мен жиілігі секілді факторларды есепке алу керек.

Тапсырма № 4

Дайындалған косметикалық құралдың сапасын бағалау.

Суспензиялық негізделі косметикалық кремнің сапасын НҚТ(ГОСТ 29189-91 «Кремы косметические») сәйкес талаптар бойынша бағалау кремнің құрамына байланысты келесі көрсеткіштер бойынша: сыртқы түрі, түсі, иісі, pH, термотұрақтылығы, коллоидты тұрақтылығы жүргізіледі.

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсал, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: тестілеу, ауызша сұрау.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұраптар):

1. Қорғаныстық косметикалық препараттар. Анықтамасы.
2. Тітіркендіргіш әсері бар заттардың жіктелуі және олардың әсер ету механизмі.
3. Қорғаныстық косметикалық препараттардың функционалдық тағайындалуы бойынша жіктелуі.
4. Қорғаныс әсер бар косметикалық препараттар механизмі.

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	43/-2024 39 беттің 26 беті
--	---	-------------------------------

№ 12 сабак

1. Тақырыбы: GMP ережелеріне сәйкес косметикалық құралдар өндірісіне қойылатын талаптар.

2. Мақсаты: Білім алушыді GMP талаптарымен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

білуге тиіс:

- КР-да косметикалық өнеркәсіпті жетілдірудің негізгі бағыттарын;
- косметикалық құралдар өндірісіне қойылатын талаптар;
- GMP негізгі талаптарын;
- GMP негізгі мақсатын.

істей алуды тиіс:

- Косметикалық-парфюмерлік кәсіпорындарда өндірісті ұйымдастыруды.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сабақ тақырыбы бойынша латынша және қазақша терминология.
2. GMP ережелеріне сәйкес косметикалық құралдар өндірісіне қойылатын талаптар.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: Семинар.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: ауызша сұрау.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Косметологиялық кәсіпорындарды ұйымдастыру спецификасы неге негізделген?
2. Косметикалық препараттардың сапасын бағалайтын қандай құжаттар?
3. Категория бойынша лицензиялау жүйесінің құрылу мақсаты?
4. Косметикалық құралдар өндірісіне қойылатын GMP талаптары.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 27 беті

№ 13 сабак

- 1. Тақырыбы:** Егде жас терісіне арналған емдік-косметикалық препараттар.
- 2. Мақсаты:** гериатриялық дәрілік формаларды қолдану және өндіру ерекшеліктерін оқу.

3. Оқыту міндеттері:

- карт және қарт адамдар ағзасының анатомофизиологиялық ерекшеліктерін;
- жас топтарында қолдануға рұқсат етілген дәрілер.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жасқа байланысты дәрілік формаларды қолдану ерекшеліктері.
2. Гериатриялық тәжірибеде қолданылатын препараттардың топтары.
3. Қазіргі гериатриялық дәрілік формалардың биофармацевтикалық аспектілері.
4. Жасқа байланысты дәрілік формалардың емдік тиімділігіне әсер ететін физиологиялық факторлар.
5. Гериатриялық тәжірибеде қолданылатын дәрілік формалардың түрлері.
6. Гериатриялық тәжірибеде дәрілік заттарды дозалау кезіндегі қажетсіз асқынулардың және қателіктердің алдын алу жолдары.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушылар сабактың тақырыбы бойынша оқу-әдістемелік материалдармен танысу керек. Ұсынылған нұсқауларға сәйкес дәрілік форманы дайындаңыз.

1-тапсырма.

Білім алушылар ұсынылған рецепттерді өз бетінше талқылауы керек. Ингредиенттердің физикалық-химиялық қасиеттерін сипаттау, дайындау технологиясы мен теориясын негіздеу.

- Ал: Натрий тетрабораттан 2,5
 Глицериннен 10,0
 Камфора спиртінен 30 мл
 Сутек асқын тотығынан 15мл
 Арапастыр. Босат. Белгіле. Азанда және кешке майлы бетті сұртуғе.
 Ал: Формальдегид ерітіндісінен 3 мл
 Ашудастан
 Салицил қышқылынан тендей мөлшерде 0,2
 Этил спиртінен 70% 10 мл
 Тазартылған судан 10 мл
 Арапастыр. Босат. Белгіле. Аяқ тершендігі кезде түнде сұрту.
 Ал: Хлоралгидраттан 1,0
 Таниннен 0,5
 Майсанан майынан 2,5
 Этил спиртінен 25 мл дейін
 Арапастыр. Босат. Белгіле. Шаш тұсу кезінде бас терісін сұрту

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, келі, келсал, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 28 беті	

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Зертханалық жұмыс нәтижесі бойынша ауызша сұрау, тестілеу.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Жасқа байланысты дәрілік түрлерді қолданудың ерекшеліктері қандай?
2. Қартаю ағзасына дәрілік заттардың әсер ету ерекшеліктері қандай?
3. Гериатриялық тәжірибеде қолданылатын препаратордың қандай топтары белгілі?
4. Қазіргі гериатриялық дәрілік формалардың биофармацевтикалық аспектілері.
5. Жасқа байланысты дәрілік формалардың емдік тиімділігіне әсер ететін қандай физиологиялық факторларды білесіз?
6. Гериатриялық тәжірибеде дәрілік түрлердің қандай түрлері қолданылады?

Тест тапсырмалары:

1. Гериатриялық тәжірибеде дәрілік түрлердің қандай түрлері жиі қолданылады?

- A) линименттер, жағар майлар
- B) жақпа майлар, еріткіштер
- C) дәрілік заттар, таблеткалар
- D) таблеткалар, инъекциялар
- E) инъекциялық, аэрозольдер

2. Гериатриялық тәжірибеде дәрілік заттардың дозасын азайтудың себебі неде?

- A) организмдегі физиологиялық өзгерістермен
- B) сыртқы түрінің өзгеруімен
- C) дәрілік терапияға деген көзқарастың өзгеруімен
- D) дәрілік аналогтардың пайда болуымен
- E) дәрілік терапиядан қорқудың пайда болуымен

Н. Геропротекторлардың бірінші тобына жататын препараттар:

- A) зат алмасу процестерін қалыпқа келтіру
- B) ұйықтататын дәрілер
- C) бактерияға қарсы
- D) Вирусқа қарсы
- E) анальгетиктер

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау		43/- -2024 39 беттің 29 беті

№ 14 сабак

1. Тақырыбы: Ветеринарлық дәрілік түрлерді дайындау

2. Мақсаты: ветеринариялық дәрілік түрлерді дайындау технологиясын иегру

3. Оқыту міндеттері:

- сұйық дәрілік түрлерді дайындаудың негізгі кезеңдерін;
- жұмсақ дәрілік түрлерді дайындаудың негізгі кезеңдерін;
- қатты дәрілік түрлерді дайындаудың негізгі кезеңдерін;
- стерильді дәрілік түрлерді дайындаудың негізгі кезеңдері.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Ветеринария. Ветеринарияның мәселелері.
2. Ветеринарияда қолданылатын дәрілік формалардың ерекшеліктері.
3. Хош істендіргіштерді ветеринарияда қолдану.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Теориялық білімдерін бекіту үшін білім алушылар келесі тапсырмаларды орындауды керек: 1-тапсырма.

Білім алушыларға ұсынылған рецепттерді өз бетінше талқылауды керек. Ингредиенттердің физикалық-химиялық қасиеттерін сипаттау, дайындау технологиясы мен теориясын негіздеу.

1. Итіңізге шай ретінде бір стакан суға 1 ас қасық беріңіз
2. Ит: күніне 1 ұнтақ (гастроэнтерит үшін)
3. 1 ас қасық жылқы жемі (шемен, тамшыға қарсы)
4. Жылқыларға есірткілік клизма
5. Ит: әр сағат сайын 1 ас қасық
6. Жылқы венасына 1 инъекциядан пневмонияға.
7. Жылқыға арналған сабын

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, кели, келсал, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің сонғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Зертханалық жұмыс нәтижесі бойынша ауызша сұрау, тестілеу.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Ветеринариялық дәрілік формаларды дайындау технологиясының ерекшеліктерін көрсетіңіз.
2. Ветеринариялық тәжірибеде қандай корригендер қолданылады?
3. Ветеринарияда қолданылатын суспензиялардың медициналық суспензия қоспаларынан айырмашылығы неде?
4. Ветеринарияда қандай түкім эмульсиялары қолданылады?
5. Ботқа. Классификация. Пісіру технологиясы. сактау. Консерванттарды қолдану.
6. Сабын және шарлар.

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 30 беті	

7. Таблеткалар мен болюстар.
 8. Түйіршіктер мен дәндер.

Тест тапсырмалары:

1. Эмульсияны тұрақтандыру үшін 10 г желатин майын алыңыз:
 A) 5,0
 B) 2,0
 C) 1,0
 D) 10,0
 E) 20,0
2. Физика-химиялық табигаты бойынша тұнбалар мен қайнатпалар болып табылады өзініз:
 A) аралас жүйелер
 B) шынайы шешімдер
 C) коллоидты ерітінділер
 D) суспензиялар
 E) эмульсиялар
3. Суппозиторийлер – дәрілік формалар:
 A) Сыртқы қолдану
 B) ішкі қолдану
 C) көктамырішлік инфузия
 D) бұлышықет ішіне енгізу
 E) көз

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA —1979—	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау		43/-2024 39 беттің 31 беті

№ 15 сабак

1. Тақырыбы: Ветеринарияда қолданылатын дәрілік құралдардың және биологиялық препараттардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар.

2. Мақсаты: 2021 жылғы 31 мамырдағы № 356 «Ветеринарияда қолданылатын дәрілік заттар мен биологиялық өнімдерге қойылатын қауіпсіздік талаптарымен» таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

- ветеринариялық дәрілік формаларды дайындау ережесін;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Накты ветеринариялық өнімдерді дайындау технологиясы.
2. Ветеринариядағы стерильді дәрілік формалар.

Білім алушылардың зертханалық жұмысы

Білім алушыларға ұсынылған рецепттерді өз бетінше талқылауы керек. Ингредиенттердің физикалық-химиялық қасиеттерін сипаттау, дайындау технологиясы мен теориясын негіздеу. Дәрілік форма ретіндегі артықшылықтар: дәрілік заттардың дозасын дәллөрек анықтау,

- препараттың емдік концентрациясын ұзак уақыт сақтау (фармакологиялық әсердің ұзаруы)
- тұрақтылық
- стерильділік

Глаукомамен ауыратын ит

1. Rp.: Membranulae ophthalmicae cum
Pilocarpini hydrochloridi №30

D.S. Төменгі қабақтың артына құніне 1-2 рет 1 пленка қойыныз

Түйіршіктердің мөлшері жануардың түріне және оның жасына байланысты:

- торайлар үшін – 2 мм
- шошқалар – 3 мм,
- сиырлар – 3 мм-ден астам
- тауықтар үшін – 1 мм дейін.

2. Rp.: Granulae Calcii glycerophosphatis 100,0

D.S. 1 ас қасықтан құніне 2 рет.

Құрал-жабдықтар: дәрілік заттар, химиялық жиынтық, зертханалық ыдыстар, кели, келсан, кесте, тест тапсырмаларының кешені және т.б.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/ технологиялары: кіші топтарда жұмыс істеу.

6. Пәннің ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: Зертханалық жұмыс нәтижесі бойынша ауызша сұрау, тестілеу.

7. Әдебиет (1-қосымшаны қара)

8. Бақылау (сұрақтар):

1. Күшті және улы заттардың дозасын есептеу жануардың қандай көрсеткіштеріне байланысты?
2. Ветеринариялық дәрілік форманы тағайындаудың ерекшелігі неде?
3. Ветеринариялық тәжірибеге қандай дәрілік формалар тән?

OÝTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Емдік-косметикалық және ветеринарлық құралдар технологиясы» пәнінен зертханалық сабактарға арналған әдістемелік нұсқау	43/-2024 39 беттің 32 беті

1-қосымша:

Әдебиеттер:

<p>Электронные ресурсы, включая, но не ограничиваясь ими: базы данных, анимации симуляторы, профессиональные блоги, веб-сайты, другие электронные справочные материалы (например, видео, аудио, дайджесты)</p>	<p>1. УМКД дисциплины размещен на образовательном портале ukma.kz 2. Электронная библиотека ЮКМА - https://e-lib.skma.edu.kz/genres 3. Республикаанская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ) – http://rmebrk.kz/ 4. Цифровая библиотека «Aknurpress» - https://www.aknurpress.kz/ 5. Электронная библиотека «Эпиграф» - http://www.elib.kz/ 6. Эпиграф - портал мультимедийных учебников https://mbook.kz/ru/index/ 7. ЭБС IPR SMART https://www.iprbookshop.ru/auth 8. информационно-правовая система «Зан» - https://zan.kz/ru 9. Cochrane Library - https://www.cochranelibrary.com/</p>
<p>Электронные учебники</p>	<p>1. Сағындықова, Б. А. Дәрілдердің дәріханалық технологиясы [Электронный ресурс] : оқулық / Б. А. Сағындықова, Р. М. Анараева. - Электрон. текстовые дан.(6,01МБ). - Шымкент : ОҚМА, 2018. - 512 бет. әл. опт. диск (CD-ROM). 2. Байзоданов Т. Косметикалық препараттар және оларды дайындауда қолданылатын белсенді және көмекші заттар: Алматы: «Эверо» баспасы. 2020. – 212 б https://elib.kz/ru/search/read_book/57/</p>
<p>Лабораторные физические ресурсы</p>	
<p>Специальные программы</p>	
<p>Журналы (электронные журналы)</p>	<p>1. Обзоры, лекции периодических изданий 2. Научный информационно-аналитический журнал «Фармация Казахстана» http://pharmkaz.kz/glavnaya/ob-izdanii/ 3. Научно-практический рецензируемый журнал «Фармация и фармакология» https://www.phampharm.ru/jour/index 4. Научно-практический журнал «Фармация» https://pharmaciyajournal.ru/ 5. Ежемесячный научно-технический и производственный журнал «Химико-фармацевтический журнал» http://chem.folium.ru/index.php/chem/about</p>
<p>Литература</p>	
<p>Основная</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сағындықова, Б. А., Р. М. Анараева Дәрілік түрлердің тәжірибелік технологиясы: оқулық . - Караганды : Medet Group, 2021. - 427 бет 2. Сағындықова, Б. А. , Р. М. Анараева Дәрілдердің дәріханалық технологиясы : оқулық . - Караганды : Medet Group, 2021. - 556 бет. 3. Байзоданов Т. Гомеопатиялық дәрілік қалыптар: оку құралы. – Алматы: Эверо, 2020. – 184 бет 4. Фармацевтическая технология. Высокомолекулярные соединения в фармации и медицине: учебное пособие / под ред. И. И. Краснюка. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 560 с. 	
<p>Дополнительная:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Государственная Фармакопея Республики Казахстан. Т.1. – Алматы: Издательский дом «Жибекжолы», 2015. – 720 с. 2. Государственная Фармакопея Республики Казахстан. Т.2. – Алматы: Издательский дом «Жибекжолы», 2009 – 804 с. 3. Государственная Фармакопея Республики Казахстан. Т.3. – Алматы: Издательский дом «Жибекжолы», 2014. – 872 с. 4. Лойд, В. Аллен. Фармацевтическая технология. Изготовление лекарственных препаратов учеб. пособие - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 512 с 5. Фармацевтическая технология: учебное пособие. Гроссман В.А. 2013 6. Байзоданов, Т. Косметикалық препараттар және оларды дайындауда қолданылатын белсенді және көмекші заттар [Мәтін] : оку құралы. - Алматы : Эверо, 2016. - 212 б. 	